

Бојана В. Вукотић
 Народна библиотека Србије
 bojana.vukotic@nb.rs

UDK 02:061.2(497.11)"1947/2017"(049.3)
 026/027:316.7(049.3)

О ЧЕМУ ГОВОРИМ КАДА ГОВОРИМ О БИБЛИОТЕКАМА

14. конференција Библиотекарског друштва Србије

У Београду је од 13. до 15. децембра 2017. године одржана 14. конференција Библиотекарског друштва Србије под насловом „О чему говорим када говорим о библиотекама: заговарање, промовисање, лобирање”. У оквиру конференције обележени су Дан библиотекара и јубилеј 70-годишњице оснивања Друштва.

На конференцији и обележавању јубилеја Друштва учествовао је велики број библиотекара из Србије, као и гости из Немачке, Аустрије, САД, Хрватске, Босне и Херцеговине, Румуније, Летоније, Словачке и Кипра.

Догађај је започео претконференцијом у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић”. Претконференција је обухватила радионицу „Јавно заговарање за библиотекаре” коју су водиле колегинице из Хрватске Едита Бачић и Даворка Пшеница и презентацију документарног филма са радионицом Маша Мехмедовића из Босне и Херцеговине.

Едита Бачић, библиотекар саветник у библиотеци Правног факултета у Сплиту, покретач је и оснивач Радне групе (сада Комисије) за јавно заговарање у Хрватском књижничарском друштву (ХКД), један од предавача у области јавног заговарања у Центру за стално стручно усавршавање библиотекара при Националној и свеучилишној књижници и чланица Европског тима у оквиру Међународног програма заговарања (IFLA International Advocacy Programme – IAP). Даворка Пшеница, библиотекар саветник у Националној и свеучилишној књижници у Загребу, чланица је и један од оснивача поменуте Комисије за јавно заговарање ХКД-а. Колегинице су нам представиле хрватска искуства у раду на заговарању за библиотеке, посебно наглашавајући потребу креирања стратегија заговарања на

националном нивоу, као и регионалну сарадњу и умрежавање као главни циљ одрживог развоја.

„Витез библиотекарства” Машо Мехмедовић из Босне и Херцеговине, магистар компаративне књижевности и библиотекарства, представио се као аутор документарног филма „Покрет за народноослободилачко библиотекарство Босне и Херцеговине”, чиме је на неформалан начин подстакао разговор о проблемима професије библиотекар. Филм говори о улози библиотека као јавних установа, као и о статусу дипломираних библиотекара, посебно о (не)могућностима њиховог запошљавања у библиотекама. Пројекција овог филма поновљена је и на самој конференцији.

Конференција је започела свечаном скупштином БДС посвећеној 70-годишњици оснивања Друштва. Богдан Трифуновић, председник БДС подсетио је на најзначајније резултате рада, посебно у претходној години, као и планове за даљи рад Друштва. Присутне су поздравили и Владан Тријић, заменик управника Народне библиотеке Србије, и Новка Шокица из Библиотеке Матице српске. Доцент др Драгана Грујић, главни уредник часописа *Библиотекар*, представила је нови број посвећен јубилеју Друштва.

Уручене су награде БДС за 2017. годину: Награда Запис додељена је проф. др Жељку Вучковићу (Педагошки факултет у Сомбору) за развој библиотечко-информационе делатности и библиотекарства, Награда „Стојан Новаковић” др Бранки Драгосавац (Библиотека Правног факултета Универзитета у Београду) за оригинално ауторско дело на српском језику из области библиотечко-информационе делатности – „Јавне библиотеке у Србији од 1901. до 1918. године”, Награда Најбољи библиотекар Марини Неђић (Библиотека града Београда) за значајне резултате на унапређењу библиотечко-информационе делатности и Повеља захвалности – Светлани Јанчић, библиотекар у саветнику у пензији. У име награђених захвалио се Жељко Вучковић, а Светлана Јанчић се у својој свечаној беседи поводом јубилеја БДС осврнула на историјат и развој Друштва од оснивања до данас.

Конференцију је отворила госпођа Карла Робин Херши (Karla Robin Hershey), стална координаторка Уједињених нација у Србији, говорила је о вези библиотека и циљева одрживог развоја који чине „Агенду 2030” Уједињених нација – (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development). Библиотеке су препознате као установе које пружају бројне услуге, од којих је најзначајнија слободан приступ информацијама, као кључни фактор у остварењу свих циљева одрживог развоја.

Весна Вуксан је известила о активностима Библиотекарског друштва Србије у оквиру УН „Агенде 2030”: учешће у IFLA International Advocacy Program, акредитовани курс за библиотекаре „Ко то тамо прича?”, пројекти

„Stories that Matter” и „Unlocking the Potential of Libraries in South-East Europe through Regional Cooperation and Sustainable Development”.

Учесницима скупа се, посредством видео поруке, обратила и Глорија Перез Салмерон (Glòria Pérez-Salmerón), председница IFLA-е, која је поздравила учеснике и пожелела успешну конференцију.

Предавања по позиву првог дана конференције одржале су Лојда Гарсија Фебо (Loida Garcia-Febo, САД) и Барбара Шлајхаген (Barbara Schleihagen, Немачка). Лојда Гарсија Фебо, изабрана председница Америчког друштва библиотекара (The American Library Association – ALA) у предавању под насловом „Само заједно: јачање вештина заговарања у изазовним временима” говорила је о активностима које спроводи америчко струковно удружење у циљу побољшања статуса библиотека. Барбара Шлајхаген, извршна директорка Немачког друштва библиотекара (Der Deutsche Bibliotheksverband – DBV) у излагању „Гвожђе се кује док је вруће: лобирање за библиотеке у доба дигиталне трансформације” бавила се приоритетима и стратегијама заговарања, као и препрекама у заговарању, пре свега потреби координације иницијатива заговарања.

На првој сесији конференције своја излагања су саопштили следећи учесници: Мара Јекабсоне (Māra Jēkabsons), начелница Центра за развој библиотека у Националној библиотеци Летоније – „Правни и друштвени оквир заговарања за библиотеке у Летонији”; Николае Константинеску (Nicolae Constantinescu) из Румуније – „Библиотеке: жива средишта специјалиста и креативна подршка јавности”, који је говорио о искуству румунских библиотека и новој улози библиотекара у управљању информацијама коришћењем савремене напредне технологије; Алжбета Мартиницка (Alžbeta Martinická) и Зузана Прахарова (Zuzana Prachárová), „Тренинг програми и искуства у Националној библиотеци Словачке” – изнеле су податке о разним облицима сталног стручног усавршавања словачких библиотекара, посебно у развијању способности претраживања домаћих и страних онлајн каталога; Тамара Бутиган Вучај – „Проширење подручја борбе: заговарање за библиотеке у Србији код ЕУ”, говорила је о успостављању агрегатора за Еуропеану у Народној библиотеци Србије; Даниела Скоковић из Народне библиотеке Пожега представила је покрет „Библиоциклисти” као начин скретања пажње јавности на библиотеке и њихов значај за ширу заједницу; Винка Јелић Балта, Љиљана Вугринец и Романа Хорват из Хрватске представиле су рад Друштва књижничара Билогоре, Подравине и Калничког пригорја наглашавајући све предности сарадње малих библиотека и размене искустава и програма.

Други дан конференције започео је предавањем по позиву др Ненада Васића под насловом „Од књиге до библиотека у савременом свету: једна прича о лобирању” из којег смо имали прилику да сазнамо нешто више о лобирању у ширем смислу из угла једног професионалца – члана Друштва лобиста Србије.

Уследила су излагања следећих учесника конференције: Драгана Милуновић (Народна библиотека Србије) – „Библиотекари, проширите подручје борбе! eIFL пројекат ‘Јавно заговарање за библиотеке’”; Слађана Галушка (школски библиотекар, Београд) – „Улога Друштва школских библиотекара Србије у заговарању и промоцији”; Весна Филиповић (школски библиотекар, Лесковац) – „Улога библиотечке секције у заговарању, лобирању и промоцији рада школске библиотеке”; Елизабета Георгиев (Библиотека „Детко Петров”, Димитровград) – „О чему говорим када говорим о мултикултуралној библиотеци: заговарање, промовисање, лобирање у Библиотеци ‘Детко Петров’ у Димитровграду”, о деци као промотерима библиотеке; Весна Милосављевић (Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, Краљево) – „Едукативне радионице за децу, као начин лобирања за библиотеке”; Богдан Трифуновић (Градска библиотека „Владислав Петковић Дис”, Чачак) – „Коришћење јавног и медијског простора у функцији заговарања на примеру нове зграде библиотеке у Чачку”; Ана Пенсаерт (Енглеска) и Радмила Милинковић (Библиотека Факултета музичке уметности Универзитета у Београду) – „Заговарање за музику: повезивање са Србијом”, о учешћу Библиотеке Факултета музичке уметности Универзитета у Београду у раду Међународне асоцијације музичких библиотека; Душица Мурић, Биљана Ристовић и Гордана Бацотић (Народна библиотека Ужице) – „Од добре идеје, преко убедљиве приче – до новца”, о искуствима ужичких библиотекара да се домогну финансијских средстава за реализацију изложбе и штампање романа Стојана Стива Тешића, Ужичанина из Америке; Бојана Раденковић Шошић, Јелена Ковачевић и Љиљана Мацура – „Библиотеке као идејна основа тематских тура”; Зорка Стојановић и Данијела Божичковић Радуловић (Библиотека „Србољуб Митић”, Мало Црниће) – „Медијско позиционирање библиотеке за локалну заједницу”; Надица Костић (Народна библиотека Пирот) – „Читај, читај, читај”.

За време конференције организована је и радионица „Вештине презентације” коју је водио Реља Дерета. Учесницима радионице је кроз неколико вежби представљено неколико начина припреме за успешан јавни наступ и презентацију.

Постер сесија је обухватила шест постер презентација: Ратка Вучковић – „Зелена прича Народне библиотеке Ужице”, представљене су

креативне еколошке радионице ове библиотеке; Бернадица Иванковић – „Књишки активизам Градске библиотеке Суботица”, тема је видљивост библиотеке у локалној заједници; Елизабет Колин (председница покрета Cyclo-biblio, Француска) и Даниела Скоковић (Народна библиотека Пожега) – „Cyclo-biblio”, библиотечка јавност се упознаје са покретом „Cycling for libraries” који већ дуги низ година скреће пажњу јавности на значај и улогу библиотека у многим европским и ваневропским земљама; Милица Матијевић (Библиотека „Димитрије Туцовић”, Лазаревац) и Виолета Ђорђевић (Библиотека града Београда) – „Уметници као партнери у заговарању и лобирању за библиотеке”, промоција библиотеке уз учешће уметника као истакнутих чланова заједнице; Мирјана Нешић (Београдска политехника) – „AV, AR, QR, VR, youR? Дигиталне технологије и шта са њима”, могућности употребе савремених апликација у библиотекама; Тамара Радојчић и Снежана Николић (ШОСО „Милан Петровић” са Домом ученика Нови Сад), „Укључивање родитеља у програмске активности школске библиотеке”, о улози школске библиотеке у повезивању родитеља, ученика и наставника у свакодневном раду и дружењу.

Учесници конференције имали су прилику да, поред Народне библиотеке Србије и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, посете и Музеј књиге и путовања и Музеј српске књижевности које води удружење „Адлигат” у Београду.

Беспрекорну организацију конференције обезбедиле су, поред управе БДС, колеге из Народне библиотеке Србије и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”. Немерљива је, као и на претходној конференцији, помоћ волонтера-студената Катедре за библиотекарство и информатику Филолошког факултета Универзитета у Београду.